

MONATA GAZETO DE E-HANDIKAPULOJ

INFORMILO

5

MAJO 2018

Kol. 397/34

XX

Enhavo: Esperanto-opero, La 9-a Amerika kongreso, AMO-seminario
en Burundo, Moravio x Moravo, Trista anonco

XX

Opero en Esperanto sur la ĉeĥa nacia scenejo

En la ĉeĥa Nacia teatro en Prago la 7-an de aprilo 2018 havis premieron la opero “La suferoj de la princo Sternenhoch”, plene en Esperanto. La aŭtoro de la teksto deziris, ke la teksto estu en nekomprenebla lingvo simila al la itala. La opero estas bazita sur groteska romano de la aŭtoro Vladislav Klíma. Ĝin transformis al opero la komponisto Ivan Acher. La tekston tradukis al Esperanto Miroslav Malovec kaj la muziko fakte estis adaptita al la esperantlingva teksto, ne la teksto al la muziko. Ni petis la tradukinton rakonti, kiel okazis, ke en la nacia scenejo de Ĉeĥio estas prezentata opero en Esperanto.

Miroslav Malovec: La 29-an de majo 2017 la aŭtoro Ivan Acher sendis retmesaĝon al Max Kašparů, nialande fama psikiatro, pastro kaj esperantisto, demandante, ĉu iu povus por li traduki kelkajn partojn en Esperanton. Max sendis la mesaĝon al mi. Mi poste ricevadis scenon post sceno, kie oni per dikaj literoj montris, kio estas tradukenda. Mi pensis,

ke la opero estos parte ĉeĥlingve, parte en Esperanto kaj nur sabate mi konstatis, ke ĉio estas nur en Esperanto. Jam dum tradukado mi demandis, kial oni elektis lingvon, kiun la spektantoj ne komprenos. Ĉar la aŭtoro volas, ke ili aŭskultu la melodion kaj ne deĉifru la vortojn, tial li deziras lingvon, kiu similas al la itala, sed ne estas la itala. Transprenita el Libera Folio.

La 9-a Tut-Amerika Kongreso de Esperanto (TAKE) 11. - 17. 2. 2018

Kubo denove malfermis la pordojn al esperantistoj kaj okazigis la 9-an Tut-Amerikan Kongreson de Esperanto en Havano. Al la

aranĝo aliĝis 240 partoprenantoj el 20 landoj, inter kiuj krom latin-amerikanoj, usonanoj kaj kanadanoj ĉeestis pluraj eŭropanoj kaj gesamideanoj el Japanio kaj Koreio. La kongreso dis-

volviĝis en la hotelo Panamerikano en la orienta parto de Havano. Je dispono estis naĝejo, kie okazis interkona kaj internacia vesperoj, Esperanto-kabaredo kaj la adiaŭa festo.

La kongresa temo "Lingvoj kaj kulturoj: edukado por daŭripova evoluo en la Amerikoj" celas alproksimigon, edukadon kaj konduton de la homoj por favora agado, kiu estu utila por la planedo kaj por la estonteco de la homaro. La temon enkondukis

kaj reĝisoris la prezidantino de Kuba E-Asocio Maritza Gutiérrez González. Ŝi ankaŭ prezentis kaj donis informojn pri sia lando kaj pri la elsendoj en Radio Havano Kubo. Juan Ramón Rodríguez Gómez resumis la TAKE-kongresojn ĝis nun okazintaj. La solena inaŭguro okazis en la teatro de la Nacia Belarta Muzeo kun la ĉeesto de la vicministro de kulturo Fernando Rojas kaj aliaj eminentaj gastoj. Tuj poste komenciĝis diversaj programeroj, kiuj daŭris la tutan semajnon.

La programo estis vere riĉ-enhava. Krom pri la kongresa temo okazis diversaj prelegoj kaj prezentoj, konversaciaj rondoj, forumoj, kant-danc-kaj-instruatelieroj, libro-prezentoj, origamio, tabloludoj, kvizoj, ILEI-kunsido, literatura rondo, aŭkcio. Oni parolis pri ĝemelaj urboj, pri radioamatoroj, pri la tradicia kuba vestaĵo *Guayabera*, pri *Yumeiho*-terapio kun praktika elmontraro.

Ni eksciis pri la kuba folklora muziko, pri la historio de Esperanto en Santiago de Kubo, pri la kultura projekto de la kantgrupo Amindaj kaj ilia premio ricevita en la Internacia Festivalo de Filmetoj "Teo kaj Amo" kaj estis prezentita la lasta dokumentfilmo "Lekantoj el kristalo", kiu rakontas pri la vivo en la montaro. Okazis forumo pri konsciigo kaj kapabligho, UEA- kaj ILEI- ekzamenoj. Enkondukan prezenton por AMO-Seminario prezentis Sara Spanó, la estraranino de UEA. Francesco Maurelli informis pri la Tutmonda Esperantista Junulara Organizo (TEJO), kies prezidanto li estas.

Oni parolis pri la Zamenhof-jaro kaj pri Esperanto en la interreta mondo. Interesatoj eksciis, kiel labori teame pri konfliktoj kaj solvadoj, ni akiris sciojn pri la plej gravaj aspektoj de la internacia E-movado, pri ĝiaj strukturo, historio kaj kulturo.

Ariadna García Gutiérrez tre interese rakontis pri sistemoj por organizi kaj reprezenti informojn, ilia stokado kaj transformprocezoj kaj manieroj organizi ilin. Pri la plej elstara pensulo de la 19-a jarcento, *José Martí*, prelegis la poeto kaj eseisto Juan Lázaro Besada. Maritza Gutiérrez González kaj Pedro Fernández Rodríguez donis informojn pri la klubo *José Martí* kaj kunlaboraj rilatoj inter la Kultura Societo kaj KEA.

De Harald Schicke ni eksciis pri la germana sansistemo kaj pri sanigaj efikoj de korea ginsengo. Orlando Raola interese rakontis pri sia tridekjara perletera korespondado kun dokumentita kolekto tiatempa. Pri la influo de la subsahara Afriko en la kuban kulturon, ĉefe en religio, muziko, lingvo kaj pri

Santerio kaj afrokuba etoso parolis Juan Ramón Rodríguez Gomez. Julián Hernández Angulo, konata pro sia kanto "Kien la mondo iras" parolis pri gvidado de teamo kaj donis konsilojn kiel fondi kaj organizi novajn lokajn grupojn, kiel flegi viglan kulturan vivon en la asocio. Alia lia prelego temis pri "Teoria kaj metodologia konceptado por gvidado de la instrua kaj lerna procezoj de la angla kaj Esperanto".

Vilhelmo Lutermano parolis pri la Monda Asembleo Socia (MAS), precipe pri tradukado kaj eldonado de libroj. Li redaktas la francan monatgazeton pri politikaj kaj kulturaj analizoj *Le Monde diplomatique en Esperanto*. Post la prelego li malavare

disdonis plurajn librojn al reprezentantoj de kubaj asocioj en diversaj landopartoj. Pri SAT (Sennacieca Asocio Tutmonda) parolis kaj informojn donis Floreal Gabalda. Li ankaŭ atentigis pri la 91-a SAT-kongreso okazonta en Kragujevac ĉi-somere en Serbio. Mi menciis la fervojistan kongreson en Vroclavo (Pollando) en majo kaj invitis al partopreno en ĝi.

Ni spektis du kubajn amuzajn teatraĵetojn: *Emelina Cundiamor* kaj "Franciska kaj la Morto", kiujn ni ege ĝuis. Nacia vespero okazis en la havana teatro *Retazos* kaj en la teatro *Raguel Revuelta* Saŝa Pilipoviĉ kaj Georgo Hanzlik prezentis la teatraĵon "La Kredito". Antaŭ la kongresejo estis prezentataj ekzercoj de Ĉikongo sub gvido de Mayra Núñez Hernández.

Pluraj duontagaj ekskursoj permesis konigi al ni la ĉefurbon Havano kaj ĝian proksiman ĉirkaŭaĵon. Pluraj esperantistoj interesiĝis pri la ekskurso "Laŭ la vojo de Hemingway". La

tuttagaj ekskursoj celis pli forajn lokojn.

La semajnon antaŭ la kongreso okazis granda librofoiro. KEA havis tie standon kaj donis informojn pri Esperanto kaj aktivadoj en Kubo. Multaj

preterpasantoj interesiĝis. En la informejo de la kongresejo eblis aĉeti kelkajn esperantaĵojn kaj memoraĵ-objektojn. Ĉe la fino de la kongreso pluraj kubanoj estis honorigitaj pro meritplena poresperanta laboro. Neforgeseblaj estis bongustaj vespermanĝoj en diversaj restoracioj. Tiamaniere ni malkovris la manĝkutimojn de kubanoj.

La 9-a TAKE estis tre sukcesa kaj donis al multaj kubanoj, kiuj ne ofte povas vojaĝi eksterlanden, eblecon konatiĝi, amikiĝi kun

alilandanoj kaj konvinkiĝi, ke Esperanto bone funkcias kiel internacia lingvo. Korajn dankojn al la organizantoj. Liba Gabalda

Plurnacia kongreso kaj AMO-seminario en Burundo

De la 26-a de marto ĝis la 1-a de aprilo 2018, en Nyanza-Lac, en la suda parto de Burundo, kuniĝis 67 aktivuloj el diversaj provincoj de Burundo, DR Kongo, Tanzanio, Sud-Afriko kaj Zambio, por partopreni la 3-an Burundan kongreson de Esperanto kaj la 46-an AMO-Seminarion.

La programoj de ambaŭ aranĝoj estis gviditaj de spertaj esperantistoj el Burundo, DR Kongo kaj Suda Afriko (la Kunordiganto de la Afrika Komisiono). Oni spertis trejnadojn pri bona varbado, kiel fondi kaj disvolvi novan lokan E-klubon, pri financa evoluigo de lokaj kluboj aŭ kiel fariĝi finance memstara E-asocio, kiel organizi kaj diskonigi eventojn – movade kaj ekstermovade, strategio kaj taktiko por krei E-klubon en lernejoj, kiel utiligi Esperanton en turismo aŭ komerco kaj kiel organizi Esperanto-eventojn.

Poste okazis Internacia ekzameno de ILEI/UEA: por la elementa nivelo aliĝis 16 kandidatoj, el kiuj 10 sukcesis (per 60%); por la meza nivelo aliĝis 6 kandidatoj kaj 3 kandidatoj sukcesis (per 60%). Okazis kvintaga kurso por 66 komencantoj kaj inter ili 64 sukcesis en la fina ekzameno. Vendredon, tuj post la futbala ludo inter esperantistoj kaj loka veterana futbalista teamo, okazis balotado por la nova estraro de ANEB (la landa asocio), JEBUO (Junulara Esperantista Burunda Organizo) kaj BIS (Burunda ILEI-sekcio). Ni dankas al ĉiuj, kiuj finance, materiale, ĉeeste kaj morale subtenis nin. Sabiyumva Jérémi

Moravio kaj Moravo

Nordokcidente de Moravio, sub la monto Kralický Sněžník, troviĝas la fonto de la samnoma rivero Moravo. Sur tiu ĉi landlima monto (1423 metrojn super la marnivelo), unufoje en la jaro renkontiĝadas moravianoj kun poloj, kompreneble ankaŭ esperantistoj.

Sur la pinto de la monto estas nur amaso da ŝtonoj el la estinta pola belvidturo. Eĉ sur nia parto de la monto vi ne trovos ŝirmejon kontraŭ pluvo kaj ventego. Restis tie ĉi nur alta ŝtona kolono kun duonmetra statuo de elefanto. Kial ĝi tie ĉi estas, restas enigmo aŭ mistero. Sed post iom da tempo ĝi iĝis simbolo de la masivo Kralický Sněžník.

Sed la plej grava punkto de la monto estas fonto – pura, glacieca, trinkebla. Ekde tiu ĉi loko komenciĝas vojo de la rivero Moravo, kiu fluas ĝis la sudoriento de Moravio. De antaŭ longe la rivero donas nomon al proksimaj vilaĝoj – Granda Moravo, Malgranda Moravo, Moravo ĉe la urbeto Hanušovice, akceptas akvon el la rivereto Branná. El la dekstra kaj maldekstra flankoj alfluas pluaj akvofluoj, el kiuj la plej granda estas la rivero Bečva. En Moravon fine alfluas la rivero Tajo (Dyje) kaj la tuta migrado de Moravo finiĝas en la riverego Danubo. Tiu ĉi vivodona, eĉ iam timiga rivero estas ankaŭ en la blazono de la regiono Olomouc. En la ĉeĥa lingvo la rivero Morava kaj parto de nia ŝtato sonas same „Morava“. Ne opiniu, ke ni eraras, ni ĉiam scias, pri kio oni parolas. En Esperanto ni tion diferencigas: Moravo kaj Moravio. Laŭ origina teksto de Kvido Janík esperantigis Pavel Nechvíle.

Tristaj anoncoj:

Pavel SITTAUER

(*4.1.1934) estis multjara gvidanto de SET (Somera esperantista tendaro) en Lančov, pere de sia merito li multe plibonigis la ekipon de la tendaro. El skoltaj tendoj li konstruigis kabanojn, pli modernan kuirejon, lavejon ktp., li ankaŭ zorgis pri Kilian-domo kaj pri klubejo de esperantistoj en la urbo Třebíč. Plue li tie funkciis kiel prezidanto de Esperanto-klubo kaj liamerite iĝis tie la „strato de esperantistoj“. Li mortis en sia 84-jaraĝo, la 31-an de marto 2018.

MARKUS BEYER (*9.7.1974) loĝinta en la germana urbo Duisburg, membro de AEH kaj E-mental, ankaŭ de la Germana E-Asocio. Li mortis subite la 18-an de aprilo 2018.

Honorojn al iliaj memoroj.

red.

INFORMILO – monata gazeto por esperantistoj-handikapuloj + suplemento **ANTAŬEN**

Eldonas AEH – Asocio de esperantistoj-handikapuloj en Pardubice

Redaktoroj: Jarmila Rýznarová, Ludmila Srbová

Adreso: Svaz zdravotně postižených esperantistů, Na Okrouhlíku 953/21,

530 03 PARDUBICE, CZ tel. **466 611 941**

e-mail: aeh@esperanto-aeh.eu interreto: www.esperanto-aeh.eu

Banka kunligo: Fiobanko, kont-numero de AEH 2801322017, bank-kodo 2010

Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu AEH 2801322017, kód banky **2010**

IBAN: CZ3520100000002801322017 SWIFT/BIC: FIOBCZPPXXX

La jarabono de Informilo **20 €** (en kovertoj), aŭ 10 € (e-mail)

Roční předplatné Informila **300,-Kč** (v obálkách), nebo 150,-Kč (v e-mailu)

Při platbách vždy uveďte vaše členské číslo (naleznete nad vaší adresou) jako variabilní symbol! Příspěvek svazu AEH v dobrovolné výši.

Kotizo por AEH propravola. Kodo ĉe UEA: aehk-z

La redakcio ne ĉiam havas la saman opinion kiel la aŭtoroj de la artikoloj.